

חולין דף ל"ו

תנו רבנן, השוחט ובתחלת שחיטה התיז דם על דלעת תלושה של תרומה, רבי אומר הוכשר, רבי חייא אומר תולין. אמר רבי אושעיא, מאחר שרבי אומר הוכשר ורבי חייא אומר תולין, אנו על מי נסמוך? באו ונסמוך על דברי רבי שמעון. שהיה רבי שמעון אומר, שחיטה מכשרת ולא הדם²⁴⁸.

נחלקו בנתקנה הדם בין שחיטת סימן^{אמר רב פפא, הכל מודים שכשהדם היה ראשון לגמר שחיטה} על הדלעת מתחלה ועד גמר שחיטה שהוא מכשיר, שהרי הוקש למים. ונחלקו כשנתקנה בין סימן לסימן. רבי סבר 'ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף', וממילא נחשב לדם שחיטה. רבי חייא סבר 'אינה לשחיטה אלא בסוף', וכיון שלא היה בסוף השחיטה נחשב רק לדם מכה. והכוונה ב'תולין', שמחכים לראות אם הדם יכשיר או לא עד גמר שחיטה. שואלת הגמרא, ומה הרוויחו שהביאו דעת רבי שמעון, הרי לשיתנו דם לא מכשיר לעולם, ואינו מסייע לרבי חייא שמכשיר? עונה הגמרא, שכיון ובנתקנה לשניהם לא מכשיר, רבי נחשב כאחד, ואין דבריו של אחד במקום שנים.

רב אשי אמר, משמעות המילה 'תולין' היא שיש כאן ספק עד שיבא אליהו ויודיענו. ולרבי חייא יש ספק אם ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא בסוף. ואמר 'תולין' שלא אוכלים ולא שורפים. והביאו את רבי שמעון כסיוע לרבי חייא, שלדברי שניהם לא שורפים, וממילא רבי נחשב כשיטת יחיד, ואין דבריו של אחד במקום שנים. וכך נאמר: כגון זאת תולין, לא אוכלין ולא שורפין.

קורט יבש של מנחה האם מונין לו
ראשון ושני לטמא אחרים

הסתפק רבי שמעון בן לקיש, גוש קמח יבש שבתוך המנחה שלא נבלל עם השמן ונטמא, האם מטמא אחרים ומונים בו ראשון ושני, או שאין מונין בו ראשון ושני? האם 'חבת הקדש' שמכשירה לקבל טומאה גורמת לו רק לפסול ולאסור גופו באכילה, אבל לא למנות בו ראשון ושני לטומאה.

²⁴⁸ שהוא מסייע את רבי חייא: שאמר 'אין דם מכשיר', והוה ליה רבי יחיד במקום שנים. רש"י.

או שאין הבדל, וכשם שנפסל לאכילה כך מונים בו ראשון ושני? אמר רבי אלעזר, יש ראייה ממה ששנינו בברייתא, נאמר: "מכל האוכל אשר יאכל", אוכל הבא במים הוכשר, אוכל שאינו בא במים לא הוכשר. וכאן שהגריד לא נגע במשקין אינו נעשה ראשון ושני לטמא אחרים. תמחה הגמרא, האם רבי שמעון בן לקיש שהסתפק לא ידע את המקרא שהכשר הוא על ידי מים?

מבארת הגמרא שכך הסתפק רבי שמעון אין אוכל מקבל טומאה אלא בהכשר בין במת ובין בשרץ
בן לקיש, האם 'חבת הקדש' מחשיבתו כאוכל הבא במים, או לא. ואומרת הגמרא, שרבי אלעזר פשט מייתור הכתוב. כיון שנאמר: "וכי יותן מים על זרע", מדוע הוסיפה התורה ואמרה "מכל האוכל אשר יאכל"²⁴⁹? אלא למעט שחיבת הקדש אינה כהכשר מים? דוחה הגמרא, שני הכתובים נצרכים לומר שאין אוכל מקבל טומאה אלא אם הוכשר במשקין, בין בטומאת מת ובין בטומאת שרץ. וצריכים להשמיע בשניהם. שאם היו אומרים רק בטומאת מת, היינו אומרים שדווקא שם צריכים הכשר משקים כיון שמת אינו מטמא בכעדשה, אבל שרץ שמטמא בכעדשה מטמא אוכלים גם בלא הכשר משקים. ואם היו משמיעים רק בשרץ, הייתי אומר שצריך הכשר כיון שאינו מטמא טומאת שבעה, אבל מת שמטמא טומאת שבעה לא יצטרך הכשר, לזה השמיעו בשניהם.

הקשה רב יוסף ממה ששנינו במשנתנו, רבי שמעון אומר הוכשרו בשחיטה. ומשמע שהוכשרו גם למנות להם ראשון ושני לטומאה. והרי אין כאן 'אוכל הבא במים'. ונוכיח שהוא הדין לחיבת הקדש בקדשים? אמר לו אביי, עשאוהו כהכשר מים, מדרבנן אולם אם תרומה וקדשים נגעו בה, לא נשרפים עליו.

אמר רבי זירא, יש ראייה ממה ששנינו, הבוצר לגת, שמאי אומר הוכשר²⁵⁰, הלל אומר לא הוכשר. ושתק הלל לשמאי. והרי אין כאן הכשר משקים, שהרי לא נוח לו במיץ שיוצא מהענבים? אמר לו אביי,

249 עמוד ב'.

250 ואע"ג שלא נוח לו במשקה היוצא מהם שהרי הולכים לאיבוד, גזירה שמא יבצור בקופות מזופפות. רש"י.

עשאוהו כהכשר מים, מדרבנן.

אמר לו רב יוסף, כיון שענית גם לי וגם לרבי זירא שבשוחט ולא יצא דם ובבוצר לגת, עשאוהו כהכשר מים מדרבנן. נאמר גם לגבי ספקו של רבי שמעון בן לקיש, עשאוהו כהכשר מים למנות בו ראשון ושני מדרבנן? אמר לו, לרבי שמעון בן לקיש היה ברור שלגבי איסור אכילה מונים בו ראשון ושני מדרבנן. והסתפק, האם מונים בו ראשון ושני מהתורה לשרוף תרומה או קדש אחר שנגע בה.

שואלת הגמרא, אם רבי שמעון בן לקיש הסתפק אם חייבים לשרוף, משמע שלשיטתו הכשר של קדשים על ידי חיבת הקדש היא מהתורה. ומניין לו זאת? ומביאה הגמרא ראיה מהכתוב: "והבשר אשר יגע בכל טמא וכו' באש ישרף". ולכאורה במה הבשר הוכשר? אם בדם, הרי אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, מנין לדם קדשים שאינו מכשיר? שנאמר: "לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים", דם הנשפך כמים מכשיר, שאינו נשפך כמים אינו מכשיר. אלא שהוכשר ב'משקי בית מטבחי' כלומר במים שרחצו בהן הבשר בבית המטבחים בעזרה? הרי אמר רבי יוסי ברבי חנינא, 'משקי בית מטבחי' לא דיין שהן טהורים, אלא שאין מכשירין? ואם תאמר שרבי יוסי ברבי חנינא התכוון שהדם אינו מכשיר, והרי אמר 'משקי' אלא חייבים לומר שהבשר הוכשר ב'חבת הקדש', ומכאן שזה מהתורה.

עצים ולבונה מקבלים טומאה משום ש'חיבת הקודש' הכשירתם דוחה הגמרא, ניתן להעמיד את הפסוק כפי שאמר רב יהודה בשם שמואל, כגון שהיתה לו פרה של זבחי שלמים והעבירה בנחל. שחטה ועדיין משקה טופח עליה²⁵¹. אלא מסוף הפסוק, שפעמיים הוזכר בו המילה "והבשר", לרבות עצים ולבונה שמקבלים טומאת אוכלין. והרי עצים ולבונה אינם בני אכילה? אלא ש'חבת הקדש' מכשרתם ומחשיבה אותם כאוכל. וכן לגבי כל הקדשים 'חיבת הקודש' מכשירתם לקבל טומאת אוכלין. ועל כך הסתפק ריש לקיש, האם חבת הקדש מועילה לפסול גופו, אבל לא

251 מב' סיבות נקט 'זבחי שלמים': 1. שהכתוב מדבר בשלמים. 2. כיון דבשר שלמים ועורן לבעלים טרח בהו להיות יפין, ומעבירן בנהר סמוך לשחיטתן שיהו נוחין להפשיט. רש"י.

שימנו בו ראשון ושני לטמא אחרים. או שגם לזה מכשירתם? ונשאר
הגמרא בתיקו.

